OCHRONA PRZECIWPOŻAROWA OBIEKTÓW

dr inż. Marek Siara
rzeczoznawca SITP do spraw zabezpieczeń przeciwpożarowych
nr uprawnień 43/2007

Stowarzyszenie Inżynierów i Techników Pożarnictwa

Kraków luty 2012

1. **ROZWIĄZANIA ZAMIENNE I ZASTĘPCZE W OCHRONIE PRZECIWPOŻAROWEJ.**
2. **SCENARIUSZE POŻAROWE.**
3. **WERYFIKACJA WŁASNOŚCI POŻAROWYCH WYROBÓW BUDOWLANYCH.**

2

ROZWIĄZANIA ZAMIENNE I ZASTĘPCZE W OCHRONIE PRZECIWPOŻAROWEJ

3

Przepisy techniczno – budowlane oraz przeciwpożarowe pozwalają na zastosowanie w określonych przypadkach innych rozwiązań niż przez nie wskazane, pod warunkiem zapewnienia odpowiedniego poziomu bezpieczeństwa pożarowego co najmniej takiego samego, jak w przypadku zastosowania rozwiązań normatywnych.

4

ROZWIAZANIA ZASTĘPCZE – rozwiązania spełniające wymagania w zakresie bezpieczeństwa pożarowego w inny sposób, niż określono w przepisach techniczno-budowlanych, zapewniające jednak akceptowalny poziom bezpieczeństwa ludzi i mienia.

Dotyczy Rozporządzeń:

Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz. U. 2002, nr 75 poz. 690 z późn. zm.),

Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 21 listopada 2005 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać bazy i stacje paliw płynnych, rurociagi przesyłowe dalekosiężne służące do transportu ropy naftowej i produktów naftowych i ich usytuowanie (Dz. U. 2005, nr 243, poz. 2063).

5

ROZWIĄZANIA ZAMIENNE – rozwiązania spełniające wymagania w zakresie bezpieczeństwa pożarowego w inny sposób, niż określono w przepisach przeciwpożarowych, zapewniajace jednak niepogorszenie warunków ochrony przeciwpożarowej.

Dotyczy Rozporządzeń:

Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010 w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz. U. 2010, nr 109, poz. 719),

Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 24 lipca 2009 r. w sprawie przeciwpożarowego zaopatrzenia w wodę oraz dróg pożarowych (Dz. U. 2009, nr 124, poz. 1030),

6

Zawarty w przepisach techniczno – budowlanych zwrot:

„spełnienie wymagań w zakresie bezpieczeństwa pożarowego w inny sposób, niż określono w przepisach”

oznacza, że wymóg określony przez przepis musi zostać spełniony, mimo że będzie to osiągnięte inną drogą niż wskazana w przepisie.

7

W odniesieniu do przepisów przeciwpożarowych wymóg ten zawarty jest w sformułowaniu:

„stosowanie rozwiązań zamiennych w sposób zapewniający niepogorszenie warunków ochrony przeciwpożarowej”.

8

Aby wykazać, że proponowane rozwiązanie zapewnia odpowiedni poziom bezpieczeństwa należy przedstawić w przypadku przepisów przeciwpożarowych ekspertyzę techniczną – opracowaną przez rzeczoznawcę do spraw zabezpieczeń przeciwpożarowych, a w przypadku warunków techniczno-budowlanych dla budynków wspólnie z rzeczoznawcą do spraw budowlanych.

9

KONIECZNY JEST WYMÓG WYKAZANIA, ŻE PROPONOWANE ROZWIĄZANIE JEST RÓWNOWAŻNE Z ROZWIĄZANIEM ZAWARTYM W PRZEPISIE

10

PRZEPISY REGULUJĄCE OMAWIANE ZAGADNIENIE:

§2 ust. 2 Rozporządzenia Ministra Infrastruktury w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz.U. nr 75, poz.690 z późn. zm.)

– **przypadki dotyczące nadbudowy, przebudowy, rozbudowy lub zmiany sposobu użytkowania budynków istniejących oraz dostosowania do wymagań bezpieczeństwa pożarowego w zakresie warunków techniczno-budowlanych, lub jeżeli budynek uznany został za zagrażający życiu ludzi.**

11

§1 ust.2 Rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz.U. nr 109, poz.719)

- **rozwiązania zamienne w stosunku do urządzeń przeciwpożarowych wymienionych w:**
  §18 (hydranty wewnętrzne i zawory hydrantowe),
  §23 (wewnętrzne instalacje wodociągowe przeciwpożarowe),
  §27 (stałe urządzenia gaśnicze),
  §28 (systemy sygnalizacji pożaru),
  §29 (dźwiękowe systemy ostrzegawcze),
  §38 (pasy przeciwpożarowe w lasach).

12

§8 ust.3 i §13 ust. 4 Rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z 24 lipca 2009 w sprawie przeciwpożarowego zaopatrzenia w wodę i dróg pożarowych (Dz.U. nr 124, poz.1030)

- rozwiązania zamienne w stosunku do przeciwpożarowego zaopatrzenia w wodę i dróg pożarowych.

13

§3 ust. 4 Rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 21 listopada 2005 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać bazy i stacje paliw płynnych, rurociągi przesyłowe dalekosiężne służące do transportu ropy naftowej i produktów naftowych i ich usytuowanie (Dz. U. 2005, nr 243, poz. 2063).

- dotyczy możliwości zastosowania rozwiązań zastępczych przy przebudowie obiektów budowlanych lub ich części, przeznaczonych do magazynowania, przeładunku i dystrybucji ropy naftowej oraz produktów naftowych.

14

Przywołane powyżej przepisy nie regulują szczegółowo ani zawartości ekspertyzy czy wniosków ani też procedur związanych z ich przedkładaniem do uzgodnienia.

Z tego względu KG PSP opracowała dokument znajdujący się na stronie internetowej:

http://www.straz.gov.pl/page/index.php?str=2862

15

KOMENDA GŁÓWNA
PAŃSTWOWEJ STRAŻY POŻARNEJ

Biuro Rozpoznawania Zagrożeń

PROCEDURY
organizacyjno-techniczne w sprawie spełnienia wymagań
w zakresie bezpieczeństwa pożarowego w inny sposób niż to określono
w przepisach techniczno-budowlanych,
w przypadkach wskazanych w tych przepisach,
oraz stosowania rozwiązań zamiennych, zapewniających niepogorszenie
warunków ochrony przeciwpożarowej,
w przypadkach wskazanych w przepisach przeciwpożarowych

Warszawa, październik 2008 r.

16

Procedura uzgadniania rozwiązań zastępczych i zamiennych:

1. Ekspertyzę techniczną opracowują:

- w przypadku przepisów techniczno-budowlanych - właściwa jednostka badawczo-rozwojowa lub rzeczoznawca budowlany oraz do spraw zabezpieczeń przeciwpożarowych. Przedmiotem ekspertyzy mogą być przypadki dotyczące wyłącznie nadbudowy, przebudowy, rozbudowy lub zmiany sposobu użytkowania budynków istniejących oraz dostosowania do wymagań bezpieczeństwa pożarowego w zakresie warunków techniczno-budowlanych, jeżeli budynek uznany został za zagrażający życiu ludzi,

17

- w przypadku przepisów przeciwpożarowych ekspertyzę techniczną opracowuje wyłącznie rzeczoznawca do spraw zabezpieczeń przeciwpożarowych,
- w przypadku ekspertyzy dotyczącej zaopatrzenia wodnego i dróg pożarowych może to być projektant obiektu, lub osoba posiadająca odpowiednie kwalifikacje do wykonania ekspertyzy.

18

2. Z wnioskiem do właściwego miejscowo dla miejsca inwestycji Komendanta Wojewódzkiego PSP o uzgodnienie wymagań przepisów spełnionych w sposób inny niż podany w Rozporządzeniach, stosownie do wskazań ekspertyzy technicznej, występuje właściciel obiektu lub inwestor.

Dopuszcza się wystąpienie z takim wnioskiem innej osoby, np. rzeczoznawcy do spraw zabezpieczeń przeciwpożarowych lub projektanta, na podstawie załączonego do wniosku upoważnienia lub pełnomocnictwa, zgodnie z art.33 KPA.

19

3. Załącznikiem do wniosku powinny być trzy egzemplarze ekspertyzy technicznej.

W trakcie postępowania uzgadniającego zostają one na każdej stronie oznaczone pieczęcią KW PSP. Jeden z nich pozostaje w archiwum KW PSP, drugi jest przekazywany do właściwej miejscowo komendy powiatowej (miejskiej) PSP, natomiast trzeci zwraca się stronie warz z postanowieniem wydanym przez Komendanta Wojewódzkiego PSP.

20

4. W przypadku budynków i terenów wpisanych do rejestru zabytków lub obszarów objętych ochroną konserwatorską ekspertyza techniczna powinna zostać uzgodniona w pierwszej kolejności z właściwym Komendantem wojewódzkim PSP, a następnie z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków. Jeżeli Konserwator Zabytków wnosi zastrzeżenia mające wpływ na wcześniejsze postanowienie KW PSP w zakresie wymagań ochrony przeciwpożarowej, KW PSP zastrzeżenia te powinien rozpatrzyć, a w uzasadnionych przypadkach uwzględnić je i dokonać stosownej zmiany wcześniejszego postanowienia.

21

Ekspertyza techniczna powinna zawierać:

- część opisową,
- odpowiadającą jej część graficzną,
- część analityczno – ocenną.

22

Część graficzna powinna składać się z rzutów poszczególnych kondygnacji obiektu i charakterystycznych przekrojów, a w razie potrzeby z planu zagospodarowania terenu.

Rysunki powinny być sporządzone w skali umożliwiającej odczytanie zawartych na nich informacji oraz być opatrzone tabelą opisową według określonego wzoru.

23

Tabliczka do ekspertyzy:

Obiekt:	**Budynek mieszkalny wielorodzinny w Krakowie, ul.**		
Temat:	**Ekspertyza techniczna w trybie § 2 ust. 3a rozporządzenia Ministra Infrastruktury z 12 kwietnia 2002 r. (Dz.U. nr 75, poz. 690, ze zm.) dotycząca zmiany sposobu użytkowania pomieszczeń w budynku mieszkalnym wielorodzinnym w Krakowie ul.**		
Opracowali:	**Jan Kowalski** **rzeczoznawca do spraw zabezpieczeń przeciwpożarowych numer uprawnień 1234/12**	**Jerzy Nowak** **rzeczoznawca budowlany numer uprawnień 345/12**	
Nazwa rysunku:	**rzut 1 piętra**	Skala: 1:500	nr rysunku: **01**

24

Część analityczno-ocenna powinna zawierać uzasadnienie zastosowania proponowanego rozwiązania, dowodzące niepogorszenie warunków ochrony przeciwpożarowej. W uzasadnionych przypadkach, w szczególności w budynkach w których wymagane jest opracowanie scenariusza pożarowego – ze względu na obowiązek wyposażenia takich budynków w system sygnalizacji pożaru bądź stałe urządzenie gaśnicze, oraz w innych przypadkach, w których niemożliwe jest wykazanie w sposób niebudzący wątpliwości niepogorszenia warunków ochrony przeciwpożarowej bez przeprowadzenia dokładnej analizy warunków powstania i rozprzestrzenienia się pożaru z uwzględnieniem wpływu zastosowanych zabezpieczeń technicznych i organizacyjnych, należy stosować narzędzia inżynierii bezpieczeństwa pożarowego.

25

Ekspertyza techniczna powinna dotyczyć WSZYSTKICH WYSTĘPUJĄCYCH W BUDYNKU NIEZGODNOSCI stanu istniejącego z wymaganiami przepisów techniczno-budowlanych i przeciwpożarowych, nawet jeżeli występujące warunki nie stanowią podstawy do uznania istniejących budynków z a zagrażające życiu ludzi.

26

Jako projektowane rozwiązania zamienne nie mogą być proponowane systemy zabezpieczeń wymaganych (obligatoryjnie) w danym obiekcie przez przepisy przeciwpożarowe – ta sama zasada dotyczy projektowania rozwiązań zastępczych, chyba że przeprowadzona analiza i ocena wykaże w sposób niebudzący wątpliwości, że zapewniają one akceptowalny poziom ochrony przeciwpożarowej – w szczególności bezpieczeństwo życia ludzi, w tym warunki bezpiecznej ewakuacji.

27

Ekspertyza techniczna oraz wydane w jej sprawie postanowienie Komendanta Wojewódzkiego PSP nie zastępują wymaganych prawem projektów (budowlanego lub urządzeń przeciwpożarowych oraz innych pozwoleń).

Dostosowanie budynku do wymagań ochrony przeciwpożarowej musi być realizowane w zgodzie z projektem budowlanym wykonanym przy uwzględnieniu wskazań ekspertyzy oraz postanowienia KW PSP w zakresie bezpieczeństwa pożarowego w inny sposób, niż określono w przepisach.

28

SCENARIUSZE POŻAROWE

29

Obowiązek sporządzenia scenariusza rozwoju zdarzeń na wypadek pożaru został wprowadzony w Rozporządzeniu Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji w sprawie uzgadniania projektu budowlanego pod względem ochrony przeciwpożarowej – obecna wersja rozporządzenia z dnia 16 lipca 2009 (Dz. U. nr 121, poz. 1137 z późn. zmianami).

30

§5.1 Podstawę uzgodnienia stanowią dane zawarte w projekcie budowlanym określone i przedstawione przez projektanta, dotyczące warunków ochrony przeciwpożarowej obiektu budowlanego, obejmujące w szczególności:

11) dobór urządzeń przeciwpożarowych w obiekcie budowlanym, dostosowany do wymagań wynikających z przepisów dotyczących ochrony przeciwpożarowej **i przyjętego scenariusza rozwoju zdarzeń w czasie pożaru**, a w szczególności: stałych urządzeń gaśniczych, systemu sygnalizacji pożarowej, dźwiękowego systemu ostrzegawczego, instalacji wodociągowej przeciwpożarowej, urządzeń oddymiających, dźwigów przystosowanych do potrzeb ekip ratowniczych;

31

Rozporządzenie dość lakonicznie określa wymagania co do formy i zawartości scenariusza pożarowego.

Nie ma jednoznacznego wskazania kto taki scenariusz miałby opracować.

Pytanie: co powinien zawierać i który z uczestników procesu inwestycyjnego powinien go przygotować?

32

Sformułowanie *„przyjętego scenariusza rozwoju zdarzeń w czasie pożaru”* wydaje się zawierać głębszą treść niż tylko obowiązek uzależnienia doboru urządzeń przeciwpożarowych od scenariusza pożarowego.

Prawodawca połączył bowiem pożar z jego przewidywanymi skutkami z przeciwdziałaniem – w formie obowiązku doboru właściwie pracujących urządzeń przeciwpożarowych.

33

Krok 1 – rozpoznanie zagrożeń

Należy rozpocząć proces projektowania i sporządzania scenariusza pożarowego od zrozumienia:

- możliwości powstania pożaru w obiekcie,
- rozwoju pożaru i jego rozprzestrzeniania się w obiekcie,
- skutków pożaru i zagrożeń dla ludzi,
- warunków ewakuacji.

34

Na tym etapie należy wskazać parametry opisujące potencjalny pożar od strony fizykochemicznej

Dla obiektów wielkokubaturowych i wielofunkcyjnych scenariusz powinien być opracowany z wykorzystaniem inżynierii bezpieczeństwa pożarowego i powinien uwzględniać następujące parametry:

- moc pożaru,
- szybkość wydzielania się z pożaru toksycznych produktów spalania,
- szybkość wydzielania się dymu pożarowego,
- rozmiar pożaru,
- czas trwania pożaru,
- czas niezbędny do osiągnięcia kluczowych zdarzeń podczas scenariusza pożarowego (np. zjawiska flashover),
- warunki ewakuacji (DCBE i WCBE).

35

Zaleca się aby bardzo starannie przeprowadzić dobór scenariusza na tym etapie ze szczególnym uwzględnieniem analizy potencjalnych skutków.

Analizując dane do scenariusza pożarowego rozpatruje się w szczególności:

- efektywność systemów usuwania dymu i ciepła,
- efektywność instalacji sygnalizacji pożaru,
- efektywność stałych urządzeń gaśniczych,
- czas do uszkodzenia konstrukcji,
- czas na wydostanie się pożaru ze strefy pożarowej,
- czas niezbędny dla ewakuacji ludzi,
- i inne.

36

Dla obiektów mniejszych od wymienionych wyżej proponuje się opracowanie prostszego scenariusza rozwoju pożaru, który powinien z założenia uwzględniać zastosowanie urządzeń przeciwpożarowych obligatoryjnie wymaganych.

W scenariuszu należy rozważyć wpływ ewentualnych dodatkowych urządzeń przeciwpożarowych – nie wymaganych przepisami – których zastosowanie w znacznym stopniu wpłynęłoby w przypadku pożaru na poprawienie warunków ewakuacji lub lepsze zabezpieczenie mienia.

37

Krok 2 – środki techniczne

Kolejnym krokiem powinny być propozycje zastosowania technicznych środków ochrony przeciwpożarowej wymaganych przepisami i ewentualnie środków dodatkowych, ograniczających i eliminujących zagrożenie pożarowe.

Propozycje te powinny, jeżeli to możliwe, być wariantowe i dać możliwość projektowania oraz dostarczać informacji o konieczności lokalizacji w obiekcie np. niezbędnych wydzieleń pożarowych, szachtów, instalacji przeciwpożarowych.

38

Scenariusz rozwoju zdarzeń w czasie pożaru poza doborem urządzeń przeciwpożarowych powinien przewidywać między innymi:

- wskazanie miejsc najbardziej narażonych na możliwość powstania pożaru,
- możliwości rozwoju pożaru i drogi jego rozprzestrzeniania,
- skutki powstałego pożaru, w tym zagrożenia dla warunków ewakuacji ludzi,
- wykrycie i zlokalizowanie pożaru przez SAP oraz zaalarmowanie wyznaczonej obsługi technicznej obiektu,
- weryfikację lub nie, przez obsługę obiektu zgłoszonego alarmu pożarowego,
- wydzielenie pożarowe strefy w której powstał pożar,

39

- zaalarmowanie o pożarze ludzi znajdujących się w strefie pożaru i ewentualnie w strefach sąsiednich,
- włączenie/wyłączenie zaprojektowanych urządzeń przeciwpożarowych i innych urządzeń po otrzymaniu sygnału alarmu pożarowego – według wskazanej kolejności i z przewidzianymi czasami opóźnień lub bez opóźnień,
- przewidywany czas przybycia jednostek ratowniczo – gaśniczych i podjęcie działań przez straż pożarną,
- inne elementy zależne od wielkości obiektu i jego specyficznych cech.

40

Scenariuszowi rozwoju zdarzeń w czasie pożaru powinny być podporządkowane wszystkie projekty branżowe w taki sposób aby można było zrealizować w razie pożaru przewidywane zadziałanie urządzeń przeciwpożarowych i innych urządzeń technicznych.

41

Sposób przedstawiania scenariusza rozwoju zdarzeń w czasie pożaru.

1. scenariusz w postaci algorytmu działań – dokument opisujący funkcjonowanie instalacji i urządzeń w przypadku powstania pożaru,
2. matryce sterowań.

42

KTO POWINIEN SPORZĄDZIĆ SCENARIUSZ POŻAROWY?

W cytowanym rozporządzeniu zapisano:

„Podstawę uzgodnienia stanowią dane zawarte w projekcie budowlanym określone i przedstawione przez projektanta, dotyczące warunków ochrony przeciwpożarowej obiektu budowlanego….”

Czy oznacza to, że sporządzenie scenariusza rozwoju zdarzeń na wypadek pożaru jest obowiązkiem projektanta?

43

W § 11 ust. 11 rozporządzenia Ministra Infrastruktury w sprawie szczegółowego zakresu i formy projektu budowlanego ustala się konieczność zawarcia w opisie technicznym projektu budowlanego warunków ochrony przeciwpożarowej, określonych w odrębnych przepisach.

44

Spełnienie wymagań ochrony przeciwpożarowej w obiektach, musi być efektem wspólnej – od samego początku – pracy projektanta i rzeczoznawcy do spraw zabezpieczeń przeciwpożarowych.

45

Scenariusz w postaci algorytmów powinien opracować projektant i/lub współpracujący z nim rzeczoznawca do spraw zabezpieczeń przeciwpożarowych.

Scenariusz w postaci matrycy sterowań powinien opracować Generalny Wykonawca lub w ramach nadzoru autorskiego projektant obiektu, ale współautorem powinien być rzeczoznawca do spraw zabezpieczeń przeciwpożarowych we współpracy z projektantem sterowania automatyką pożarową.

46

Kiedy powinien być opracowany scenariusz rozwoju zdarzeń na wypadek pożaru?

- scenariusz w postaci opisowej – na etapie projektu budowlanego,
- algorytmy – na etapie realizacji inwestycji.

47

WERYFIKACJA WŁASNOŚCI POŻAROWYCH WYROBÓW BUDOWLANYCH

48

4 kwietnia 2011 roku w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej ukazało się ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY (UE) nr 305/2011 z dnia 9 marca 2011, które

- ustanawia zharmonizowane warunki wprowadzenia do obrotu wyrobów budowlanych,
- uchyla dyrektywę Rady Europy 89/106/EWG (dyrektywa budowlana).

Część ustaleń Rozporządzenia nr 305/2011 już obowiązuje a do 1 lipca 2013 Polska ma czas na wypełnienie wszystkich postanowień Rozporządzenia i zobowiązań jest stosować je w praktyce budowlanej.

49

Przykładowe wyroby budowlane służące do ochrony przeciwpożarowej budynku (urządzenia przeciwpożarowe):

(§2, ust.1, pkt 11 rozporządzenia w sprawie ochrony przeciwpożarowej) - należy przez to rozumieć urządzenia (stałe lub półstałe, uruchamiane ręcznie lub samoczynnie) służące do zapobiegania powstaniu, wykrywania, zwalczania pożaru lub ograniczania jego skutków, a w szczególności: stałe i półstałe urządzenia gaśnicze i zabezpieczające, urządzenia inertyzujące, urządzenia wchodzące w skład dźwiękowego systemu ostrzegawczego i systemu sygnalizacji pożarowej, w tym urządzenia sygnalizacyjno-alarmowe, urządzenia odbiorcze alarmów pożarowych i urządzenia odbiorcze sygnałów uszkodzeniowych, instalacje oświetlenia ewakuacyjnego, hydranty wewnętrzne i zawory hydrantowe, hydranty zewnętrzne, pompy w pompowniach przeciwpożarowych, przeciwpożarowe klapy odcinające, urządzenia oddymiające, urządzenia zabezpieczające przed powstaniem wybuchu i ograniczające jego skutki, kurtyny dymowe oraz drzwi, bramy przeciwpożarowe i inne zamknięcia przeciwpożarowe, jeżeli są wyposażone w systemy sterowania, przeciwpożarowe wyłączniki prądu oraz dźwigi dla ekip ratowniczych.

50

Aktualnie obowiązujące zasady dopuszczania wyrobów budowlanych do obrotu wprowadzone zostały w momencie wejścia Polski do Unii Europejskiej.

Wydawałoby się, że upłynął dostateczny czas aby zasady powyższe były powszechnie znane w środowisku uczestników procesu budowlanego.

Okazuje się, że tak nie jest, a w dokumentach budowlanych lub informacjach technicznych producentów używa się określeń świadczących o braku znajomości przepisów.

51

W dokumentach budowlanych (w tym projektach budowlanych) lub informacjach technicznych producentów (katalogach) używa się określeń świadczących o braku znajomości problemu – np. występują zapisy:

- wyrób posiada atest,
- wyrób jest odporny ogniowo,
- wyrób jest dopuszczony do obrotu bo posiada aprobatę techniczną,
- wyrób jest dopuszczony do obrotu bo posiada certyfikat zgodności,
- wyrób posiada poświadczenie klasy reakcji na ogień (stopnia palności), rozprzestrzeniania ognia, dymotwórczości, wytwarzania palących się kropli w raporcie badań ogniowych,
- potwierdzenie cech charakterystycznych dla wyrobów przeciwpożarowych zawierają dokumenty dostarczone w językach obcych.

52

Najczęściej stawiane pytania przez projektantów i realizatorów inwestycji w sprawie potwierdzenia WŁAŚCIWOŚCI POŻAROWYCH WYROBÓW BUDOWLANYCH:

Czy można potwierdzić właściwości pożarowe wyrobów?

1) Atestem?
2) Własną oceną, np. że ścianka z płyt gipsowych posiada odporność ogniową?
3) Raportem z badań ogniowych określającym właściwości materiału, wyrobu ?
4) Aprobatą techniczną?
5) Normą, np. PN-EN?
6) Certyfikatem zgodności?
7) Certyfikatem zgodności ze znakiem CE wystawionym w innym państwie UE?
8) Dokumentem w języku obcym?
9) Świadectwem dopuszczenia CNBOP?
10) Dokumentem jednostkowego zastosowania wyrobu?
11) Zapisem w projektanta w dokumentacji, że zastosowany wyrób posiada wymagane właściwoś wyrobu, np. trudno zapalnego?
12) Dokumentem wystawionym w innym państwie?
13) Deklaracją zgodności wystawioną przez przedstawiciela handlowego producenta?
14) Oznakowaniem CE wyrobu?
15) Oświadczeniem dostawcy wyrobu lub wykonawcy obiektu?
16) Oświadczeniem projektanta obiektu?

ABY ODPOWIEDZIEĆ PRAWIDŁOWO NA TE PYTANIA NALEŻY POZNAĆ ZASADY DOPUSZCZANIA WYROBÓW DO OBROTU I STOSOWANIA

Wyroby budowlane wytworzone w celu zastosowania w obiekcie budowlanym w sposób trwały, można stosować przy wykonywaniu robót budowlanych wyłącznie wówczas, jeżeli zostały one wprowadzone do obrotu zgodnie z przepisami.

Wyrób budowlany oznacza każdy wyrób lub zestaw wyprodukowany i wprowadzony do obrotu w celu trwałego wbudowania w obiektach budowlanych lub ich częściach, którego właściwości wpływają na właściwości użytkowe obiektów budowlanych w stosunku do podstawowych wymagań dotyczących obiektów budowlanych.

Wyrobami budowlanymi są między innymi wyroby przeznaczone do ochrony przeciwpożarowej – nie zdefiniowane w przepisach ale w stosunku do których przepisy stawiają określone wymagania w zakresie oceny zgodności.

54

W Polsce istnieją dwa równorzędne systemy dopuszczeń wyrobów budowlanych:

System europejski – umożliwiający znakowanie znakiem:

System krajowy – umożliwiający znakowanie znakiem budowlanym:

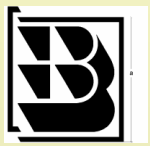

55

Europejski system wprowadzania wyrobów budowlanych do obrotu (znakowanie znakiem CE) może być stosowany wyłącznie do wyrobów budowlanych:

- dla których istnieją zharmonizowane normy (hEN),
- wydana została europejska aprobata techniczna (ETA).

Krajowy system wprowadzania wyrobów budowlanych do obrotu (znakowanie znakiem budowlanym B) może być stosowany do wyrobów budowlanych dla których istnieją krajowe specyfikacje techniczne:

- polska norma (PN),
- aprobata techniczna (AT).

56

Podstawowym dokumentem świadczącym, że wyrób budowlany jest dopuszczony do stosowania jest:

DEKLARACJA ZGODNOŚCI

w systemie europejskim

KRAJOWA DEKLARACJA ZGODNOŚCI

w systemie krajowym

Deklarację wystawia producent odpowiadając karnie za podanie nieprawdziwych danych.

57

Zasadnicza różnica miedzy systemami dopuszczeń polega na tym, że:

- wyroby dopuszczone w systemie europejskim – oznaczone znakiem CE – mogą być wprowadzone do obrotu na rynki całej Unii Europejskiej bez dodatkowych badań i dopuszczeń krajowych,

-wyroby dopuszczone w systemie krajowym, oznakowane znakiem budowlanym B mogą być stosowane wyłącznie na terenie całej Polski.

Dlatego wyroby dopuszczone w innych państwach w systemie krajowym, a nie europejskim – przed ich zastosowaniem w Polsce muszą uzyskać polskie dopuszczenie na znak budowlany B (np. drzwi przeciwpożarowe)

58

Przepisy rozróżniają obrót wyrobami od stosowania wyrobów.

Dopuszczenie wyrobu budowlanego do obrotu towarowego następuje przez oznakowanie go znakiem CE lub znakiem budowlanym B.

O wprowadzeniu wyrobu budowlanego do stosowania przy wykonywaniu robót budowlanych, biorąc pod uwagę wynikające z tego konsekwencje, decyduje projektant lub budowniczy obiektu, uwzględniając właściwości użytkowe wyrobu, umożliwiające prawidłowo zaprojektowanemu i wykonanemu obiektowi budowlanemu spełnienie wymagań podstawowych.

59

Po wystawieniu przez producenta DEKLARACJI ZGODNOŚCI, a przed wprowadzeniem wyrobu do obrotu, producent umieszcza na nim oznakowanie CE lub B potwierdzając że:

- wyrób budowlany jest zgodny ze zharmonizowaną specyfikacją techniczną wyrobu (hEN, PN-EN, ETA lub aprobatą techniczną),
- zgodność ta została potwierdzona poprzez dokonanie oceny zgodności z systemem oceny zgodności wyrobu budowlanego, wskazanym w tej specyfikacji (certyfikatem zgodności).

60

Projektant lub wykonawca budynku przewidując zastosowanie konkretnego wyrobu o wymaganych właściwościach pożarowych powinien:

1. wybrać pośród dopuszczonych do obrotu wyrobów ten który spełni jego oczekiwania do zastosowania w budynku,
2. sprawdzić czy określony wyrób jest dopuszczony do obrotu i ma potwierdzone właściwości do przewidywanego zastosowania – dlatego może poprosić producenta lub jego przedstawiciela handlowego o kopię deklaracji zgodności.

W przypadku odmowy lub braku odpowiedzi producenta powinien wybrać wyrób innego producenta.

61

Podstawowe wnioski wynikające z regulacji prawnych wprowadzenia do obrotu i stosowania wyrobów budowlanych służących do ochrony przeciwpożarowej:

1. Poświadczeniem dopuszczenia wyrobu budowlanego do obrotu jest:
   - DEKLARACJA ZGODNOŚCI lub KRAJOWA DEKLARACJA ZGODNOŚCI, a wkrótce będzie to DEKLARACJA WŁAŚCIWOŚCI UŻYTKOWYCH,
   - właściwe oznakowanie wyrobu budowlanego znakiem CE lub znakiem budowlanym B.
2. Normy, aprobaty techniczne i certyfikaty zgodności nie są dokumentami dopuszczającymi wyroby do obrotu i stosowania – są to specyfikacje techniczne wyrobów.
3. Oznakowanie wyrobu to nie tylko znak CE lub B. Oznakowanie powinno zawierać dodatkowe informacje pozwalające na identyfikowanie cech pożarowych wyrobu.

62

4. Wyroby budowlane posiadające dopuszczenie do obrotu według aktualnego systemu, pomimo wprowadzonych zmian rozporządzeniem CPR nr 305/2011 nadają się do stosowania do czasu wygaśnięcia ważności dokumentów.
5. Dokumenty dopuszczające wyrób budowlany do obrotu na terenie Polski muszą być wystawione w języku polskim.
6. Deklaracja Zgodności lub Krajowa Deklaracja Zgodności wyrobu jest wystawiana jeden raz, bezterminowo i zasada ta dotyczyć będzie również Deklaracji Właściwości Użytkowych.
7. Kopia Deklaracji Zgodności wyrobu powinna być dostępna, może być umieszczona na stronie internetowej producenta.

63

Dziękuję za uwagę

Marek Siara

64